

Met gevoel voor dramatiek kondigde minister van Defensie, Hans Hillen, met *one liners* als 'de aarde zal trillen' en 'de lucht zal zwart kleuren' zijn op 8 april jl. gepubliceerde Bezuinigingsbrief aan. Maar ook daarna verloochende Hillen zijn verleden als spindoctor bij Financiën niet, met uitspraken als 'snijden in gezond vlees', 'we blijven nog steeds meedoen op het niveau van de *Champions League*' en 'we krijgen echt geen Mickey Mouseleger'.

Mickey Mouseleger

op defensiegebied lijkt eerder sprake van een kabinet-Wilders met als gedoogpartners CDA en VVD, dan andersom

Het defensiepersoneel kon in ieder geval op de defensiewebsite kennisnemen van de in de minister-raad geschrapte zin in de Bezuinigingsbrief: 'Ik hoop dat deze brief bijdraagt tot het besef dat Nederland voor zijn veiligheid onderverzekerd dreigt te raken'. In de Defensiekrant poneerde de bewindsmans zelfs: 'Ik weet zeker dat als de regeringspartijen hadden geweten hoe Defensie ervoor staat, er niet een dergelijke zware taakstelling was opgelegd'. Maar had toenmalig senator Hillen dan volstrekt geen weet van de voortdurende kannibalisering van schepen, voertuigen en vliegtuigen bij Defensie? Was het ook niet beschamend dat de afgelopen jaren op gepensioneerde marineofficieren een beroep werd gedaan hun oude baadje beschikbaar te stellen voor aankomende adelporsten en dat militairen met een bureaubaan werd verzocht hun gevechtslaarzen naar een operationele eenheid te sturen?

Hoe dan ook, het gevolg van de pluriformiteit aan soms tegenstrijdige uitspraken van de bewindsmans was dan ook dat een hoofdredactioneel van NRC Handelsblad de geloofwaardigheid van de nieuwe bewindsmans ter discussie stelde. Een hoofdredactioneel van De Volkskrant vond dat Hillen zijn rug moet rechten en voor zijn bezuinigingen moet staan en niet anderen de schuld mag geven.

Wie kennis neemt van de aangekondigde dramatische financiële reducties bij Defensie, vraagt zich overigens af of op defensiegebied niet eerder sprake is van een kabinet-Wilders met als gedoogpartners CDA en VVD, dan andersom. Zo herhaalde het PVV-Kamerlid Brinkman onlangs nog eens in een interview dat het bevorderen van de internationale rechtsorde uit de Grondwet moet worden geschrapt. Evenals de SP, hanteert de PVV de 'kaasstolpdoctrine', waarin de wereld niet verder reikt dan Nieuwe Schans.

Het gevolg van de dramatische financiële taakstelling is, dat in de operationele capaciteiten met zo'n 25 procent wordt gesneden en 12.000 arbeidsplaatsen verloren gaan. Door de diverse bezuinigings-operaties van de afgelopen decennia, viel bij de ondersteuning en overhead niet veel meer te halen. Het betekent ook dat het ambitieniveau van de krijgsmacht weer verder omlaag gaat. Na het einde van de Koude Oorlog stelde de Prioriteitennota in 1993 een ambitieniveau vast van gelijktijdige deelname aan vier vredesoperaties voor langere duur. Enkele jaren geleden werd dit vanwege bezuinigingen neerwaarts bijgesteld tot drie en dat worden er nu nog slechts twee. Kortom, een halvering van het ambitieniveau ten opzichte van 1993!

Het enige positieve in de brief zijn de aangekondigde investeringen in onbemande verkenningsvliegtuigen, een gebied waarop Nederland achterloopt. Zo was het zorgwekkend dat gedurende de laatste periode van onze aanwezigheid in Oezgistan, Defensie voor luchtverkenningen een Israëlisch civiel onbemand vliegtuig inhuurde, dat door Britse contracten op de grond werd bediend. Daarnaast zijn ook de investering in cybersecurity toe te juichen. Gezien de grote afhankelijkheid van de krijgsmacht van informatie- en communicatietechnologie (ICT) is digitale veiligheid van vitaal belang voor het functioneren van de krijgsmacht.

Maar hoe is toch te verklaren dat ondanks alle onzekerheid en instabiliteit in de wereld de Bezuinigingsbrief een verdere ontmanteling van onze internationaal kwalitatief goed bekend staande krijgsmacht inluidt? Is het misschien omdat Defensie niet over een eigen achterban beschikt? Andere beleidsterreinen zoals Sociale Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Landbouw en Economische zaken beschikken in de politiek en in goed georganiseerde belangengroeperingen wel over zo'n achterban. Hoewel gemiddeld ruim drie kwart van de Nederlandse bevolking een krijgsmacht noodzakelijk acht, is dit grote draagvlak omgekeerd evenredig aan de bereidheid voldoende financiën voor Defensie beschikbaar te stellen. Internationale kwesties en militaire zaken worden door veel Nederlanders als 'ver van het bed' beschouwd. Paul Scheffer meent dat voor het draagvlak van de krijgsmacht, Defensie niet moet vertrouwen op een solide basis van internationale solidariteit en engagement in Nederland. De regering, het ministerie van Buitenlandse Zaken en dat van Defensie moeten volgens hem blijven hameren op de kwetsbaarheid van Nederland en de dreigingen zeer scherp onder woorden brengen. Het eindrapport Verkenningen heeft dat op uitstekende wijze gedaan, maar het kabinet heeft gefaald daar de nodige consequenties aan te verbinden!

